

**Az egyéni vállalkozó által
választható adózási formák
Észak-Magyarországi JOGpontok**

Elsőként a személyi jövedelemadóról szóló törvény (Szja tv.) hatálya alá tartozó egyéni vállalkozókra vonatkozó szabályok bemutatására kerül sor. Azt követően az ettől eltérő kisadózó vállalkozások tételes adójának szabályai (KATA) egyéni vállalkozásokra vonatkozó szabályai következnek.

Személyi jövedelemadó hatálya

Az Szja tv. a jövedelem kiszámítására két módszer közötti választási lehetőséget enged:

- költségek tételes elszámolása alapján a vállalkozói jövedelem szerinti adózás vagy
- átalányadózás.

I. Vállalkozói jövedelem szerinti adózás

Ebben az esetben az egyéni vállalkozó a jövedelmét a vállalkozói bevételből az elismert és igazolt költségek levonásával állapítja meg, amelyeket az Szja tv. mellékletei sorolnak fel részletesen. A gyakorlatban ez azzal jár, hogy a megadott bevételek, bevételt növelő, illetve csökkentő tételek és igazolható költségek listájának összesítésével kerül

megállapításra a vállalkozói jövedelem mértéke. Az adóévre vonatkozó személyi jövedelemadó alapja tárgyévben a vállalkozói jövedelem és az előző évről áthozott, érvényesített veszteség különbözete. Azonban a jogalkotó meghatároz egy jövedelem minimumot, amely összeg után akkor is adózni kell, ha a tényleges tevékenységből származó jövedelem nem éri el ezt. Ez a minimum jelenleg a tárgyévi adóalapba beszámító vállalkozói bevétel 2 százalékának megfelelő összeg.

2017 évtől a személyi jövedelemadó 9 százalékos egységes adóvá vált a korábban alkalmazott kétkulcsos rendszerhez képest. A vállalkozói személyi jövedelemadóból kisvállalkozói adókedvezmény címén legfeljebb a vállalkozói személyi jövedelemadó 70 százaléka vonható le a törvényi feltételek megtartása mellett.

A jövedelem megállapítása és a személyi jövedelemadó megfizetése azonban még nem elegendő az eredmény (profit) kivételéhez a vállalkozásból. Ugyanis, ha az eredményt vagy annak egy részét ki szeretné a saját maga részére fizetni a vállalkozásból az egyéni vállalkozó (un. vállalkozói kivét), akkor ahhoz osztalékadót is meg kell fizetnie. Az osztalékadó alapját szintén a fent részletezett

adózás utáni vállalkozói jövedelem jelenti, azonban további a törvényben felsorolt csökkentő, illetve növelő tételeket is figyelembe kell venni. A vállalkozói osztalékalap után fizetendő adó mértéke 15 százalék, amely mellett az osztalékalap után 15,5 százalék szociális hozzájárulási adót is köteles megfizetni az egyéni vállalkozó. Ennek a szociális hozzájárulási adónak egy évi felső határa, amely jelenleg a minimálbér összegének huszonnégyszerese. Ez azt jelenti, hogy ha az egyéni vállalkozó az adott évben elérte már ezt a határt, akkor e fölött nem szükséges ilyen típusú adót fizetnie.

Az egyéni vállalkozó ezen adózási forma esetén az alapnyilvántartása vezetésére naplófőkönyvet vagy pénztárkönyvet használhat. Az egyéni vállalkozó köteles az alapnyilvántartását úgy vezetni, hogy annak alapján minden, a tevékenységével kapcsolatban pénzbevételt vagy kiadást eredményező gazdasági esemény (így különösen értékesítés, beszerzés, hitelfelvétel, kölcsönnyújtás, vállalkozói kivét felvétele) nyomon követhető legyen. A részletező nyilvántartások közül csak azokat kell vezetni, amelyek a jövedelemszámítást támasztják alá (pl.: tárgyi eszközök és immateriális javak nyilvántartása, útnyilvántartás, a vevők és

szállítókkal nyilvántartása, személyi jellegű kifizetések nyilvántartása).

II. Átalányadózás

Míg a vállalkozói jövedelemadó módszerét bármely egyéni vállalkozó választhatja, az átalányadózást csak 15 millió forintos bevétel korlátig lehet választani, vagy ha kizárólagosan kiskereskedelmi tevékenységet végez az egyéni vállalkozó, akkor 100 millió forintos határig. Erről az utóbbi esetről egy következő fejezetben részletesen lesz szó.

Az átalányban megállapított jövedelem kiszámításakor a vállalkozói bevételt kell alapul venni, amelyet azonban az előző módszernél leírtaktól eltérően, nem lehet bevételt csökkentő tételekkel csökkenteni. A bevételből a jövedelem a törvény által, egyes tevékenységek szerint különböző százalékban meghatározott költséghányad (költségátalány) levonásával állapítható meg. Ez a hányad különböző tevékenységeknél eltérő mértékű lehet, alapszabályként 40 százalékos, de bizonyos feltételek fennállása esetén jóval magasabb arányú is lehet. A költséghányad megállapításánál a bevételt eredményező tényleges tevékenység az irányadó.

A kiegészítő tevékenységet folytatókra – azaz nyugdíjasokra – eltérő szabályok vonatkoznak, ők csak kisebb mértékű költséghányadot érvényesíthetnek, amely alapszabályként 25 százalékos mértékű. Érdeemes tudni, hogy ha valaki kilépett vagy ki kellett lépnie az átalányadózás alól, akkor több évig nem választhatja újra ezt az adózási módot.

Könyvviteli szempontból, ha áfa levonási jogát nem érvényesíti csak bevételi nyilvántartást kell vezetnie az átalányadózónak. Azonban ha a jogosultság megszűnik, akkor részletes bevételi és költségnyilvántartást, illetőleg pénztárkönyvvezetést, valamint a szükséges részletező nyilvántartások vezetését meg kell kezdeni. Az átalányadózás időszaka alatt keletkezett költségeket a nyilvántartásba egy összegben be kell jegyezni, ugyanis jogosultság az adóév elejéig visszamenőlegesen szűnik meg. Ez problémát jelenthet, ha az egyéni vállalkozó az év folyamán nem gyűjtötte a költségekkel kapcsolatos bizonylatait, így ha fennáll az esélye a 15 millió forintos értékhatár átlépésének érdemes a bevételeken túl a kiadásokat is valamilyen formában vezetni az egész adóév során.

III. Járulékfizetésre vonatkozó közös szabályok

A személyi jövedelemadó hatálya alá tartozó egyéni vállalkozónak a fenti választásától függetlenül ugyanúgy kell a társadalombiztosítási adókat és járulékokat megfizetni az alábbiakban részletezett rendszernek megfelelően.¹

A jogszabályalkotó különbséget tesz főállású, másod- vagy mellékállásban, illetve kiegészítő tevékenységként végzett egyéni vállalkozói tevékenység között.

Másod-vagy mellékállás akkor áll fenn, ha az egyéni vállalkozó egyidejűleg heti 36 órás munkaviszonnyal rendelkezik vagy közép-, szakképző-, illetve felsőfokú oktatási intézményben nappali rendszerű oktatás keretében tanulmányokat folytat.

Kiegészítő tevékenységként folytatják az egyéni vállalkozó tevékenységet azok, akik a rájuk vonatkozó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötték.

Abban az esetben, ha fenti kategóriák egyikébe sem sorolható az egyéni vállalkozó, akkor főállásúnak minősül. Míg főállású egyéni vállalkozók esetén – a jövedelemadóhoz

---

¹ A vállalkozói jövedelem szerinti adózás esetén a vállalkozói kivét, átalányadózás esetén az átalányban megállapított jövedelem után.

hasonlóan – van egy minimum összeg, amely után mindenképpen meg kell fizetni az adókat és járulékokat², addig másod/mellék, illetve kiegészítő tevékenységnél ilyen nem áll fenn.

Főállású egyéni vállalkozó esetén a megfizetendő járulékok az alábbiak:

- nyugdíjjárulék mértéke: 10 százalék,
- egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulék mértéke 8,5 százalék, amelyből
  - o természetbeni egészségbiztosítási járulék 4 százalék,
  - o pénzbeli egészségbiztosítási járulék 3 százalék,
  - o munkaerő-piaci járulék 1,5 százalék,
- szociális hozzájárulási adó 15,5 százalék.

Másod- vagy mellékállásban végzett egyéni vállalkozói tevékenység esetén a fizetendő összegek kedvezőbbek:

- nyugdíjjárulék 10 százalék a járulékalapot képező jövedelemből,

---

² Tbj hatályon kívül helyezve, helyette: 2019. évi CXXII. törvény - a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről

- egészségbiztosítási járulék 7 százalék a járulékalapot képező jövedelemből,
- munkaerő-piaci járulékfizetési kötelezettség nem áll fenn,
- szociális hozzájárulási adó 15,5 százalék az adóelőleg-számításnál figyelembe vett jövedelemből.

A kiegészítő tevékenységként egyéni vállalkozók esetén:

- nyugdíj járulék 10 százalék a járulékalapot képező jövedelemből,
- egészségügyi szolgáltatási járulék (havi összege 2020-ban 7.710,- Ft),
- egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulékfizetési kötelezettség nem áll fenn,
- szociális hozzájárulási adófizetési kötelezettség nem áll fenn.

Az egyéni vállalkozó a saját maga után megfizetendő adó alapjának megállapításakor nem veszi számításba a hónapnak azt a napját, amelyre

- (baleseti) táppénzben, csecsemőgondozási díjban, gyermekgondozási díjban részesül,

- gyermekgondozást segítő ellátásban, ápolási díjban részesül, kivéve, ha a folyósítás alatt az egyéni vállalkozói tevékenységét személyesen folytatja,
- csecsemőgondozási díjban, gyermekgondozási díjban és gyermekgondozást segítő ellátásban egyidejűleg részesül.

A fentiekén túl nem kell figyelembe venni az adó megállapításakor azt az időszakot sem, amíg az egyéni vállalkozó szünetelteti a vállalkozói tevékenységét.

Az egyéni vállalkozónak a tárgyhónapot követő hónap 12. napjáig kell a járulékbevallást (szociális hozzájárulási adóra is vonatkozik) benyújtania, illetve az adót és járulékokat megfizetnie.

A főszabállyal ellentétben a kiegészítő tevékenységet folytatóknak nyugdíjjárulékot és az egészségügyi szolgáltatási járulékot negyedévente, a negyedévet követő hónap 12. napjáig kell megfizetnie és évente egyszer a személyi jövedelemadó bevallásában kell bevallania.

Az egyéni vállalkozónak a foglalkoztattak után havonta kell bevallania és befizetnie a bér után fizetendő adókat és járulékokat.

IV. Kisadózó vállalkozások tételes adója (KATA)

A kisadózó vállalkozások tételes adója egy olyan kedvező adózási módot jelent, amely jóval alacsonyabb mértékű közteherfizetéssel és adminisztrációs teherrel jár. A kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról szóló törvény (Kata tv.) értelmében egyéni vállalkozók a kata alanyaivá válhatnak.

A fenti adózási módokhoz képest ezen adózási forma előnyei az alábbiak:

- elegendő egy jelentősen alacsonyabb mértékű adót megfizetni,
- a kisadózó egyéni vállalkozónak – feltéve, hogy nem rendelkezik alkalmazottakkal – nem kell bevallást benyújtani, elegendő az adóévben általa elért bevételről nyilatkozatot tenni,
- a számviteli szabályok szerinti nyilvántartások helyett elegendő egy bevételi nyilvántartást vezetni (valamint meg kell őrizni a kiállított számlákat és nyugtákat).

A kisadózó a havi tételes adó megfizetésével mentesül az adóalanyiság időszakában megszerzett – 2017-től kétszeresére emelt – 12 millió forint összegű értékhatárt meg nem haladó jövedelmével kapcsolatban az alábbiak megfizetése alól:

- a vállalkozói személyi jövedelemadó és vállalkozói osztalékalap utáni adó vagy átalányban megállapított jövedelem utáni adó,
- a társasági adó,
- személyi jövedelemadó és járulékok,
- a szociális hozzájárulási adó s,
- valamint a szakképzési hozzájárulás.

Abban az esetben, ha a kisadózó jövedelme az évi 12 millió forint (törtév esetén arányosan járó) összeget meghaladja, akkor a bevételi korlátot meghaladó bevételre 40 százalék mértékű adót kell fizetnie.

A tételes adó mértéke havonta 25.000 forinttól 75.000 forintig terjedhet. Alapszabályként a főállású kisadózó havonta 50.000 forint tételes adót fizet meg, a nem főállású pedig havonta 25.000 forint összeget. Fontos kiemelni, hogy

az előző adózási módoktól eltérően akkor minősül egy kisadózó főállásúnak, ha:

- nem áll legalább heti 36 órás foglalkoztatással járó munkaviszonyban vagy
- nem minősül kiegészítő tevékenységet folytatónak
- nem folytat nappali rendszerű oktatás keretében köznevelési-, szakképző-, vagy felsőoktatási intézményben tanulmányokat.

A főállású kisadózó társadalombiztosítási szempontból biztosítottak minősül, így egészségügyi és álláskeresői ellátásokra jogosultságot szerez. Ezen ellátások összegénél a számítás alapja havi 98.100 forint jövedelemnek megfelelő összeg amely meglehetősen alacsony jogosultsági összegekre ad alapot, mivel nem éri el a minimálbér összegét.

A Kata tv. lehetőséget ad arra is, hogy a főállású arról nyilatkozzon, hogy magasabb, 75.000 forint összegű tételes adó megfizetését választja, amellyel az előbb említett ellátások számításának alapja havi 164.000 forintra növelhető. Nagyon fontos kiemelni, hogy ezeknek az összegnek nem csak az egészségbiztosítási és álláskeresői támogatások igénybevételekor van jelentősége, hanem a nyugdíjjal kapcsolatos számításoknál is. A nyugellátásra

jogosító szolgálati idő és a biztosítási idő aránylik a nyugdíjjárulék alapját képező keresete (havi 98.100,- Ft) és a mindenkor érvényes minimálbér (2020-ban havi 161.000,- Ft) arányához.

Nem kell megfizetni a kisadózó után a tételes adót különösen azon hónapokra vonatkozóan, amelyek egészében a kisadózó:

- (baleseti) táppénzben, csecsemőgondozási díjban, örökbefogadói díjban, gyermekgondozási díjban, gyermekgondozást segítő ellátásban, gyermeknevelési támogatásban vagy gyermekek otthongondozási díjában, ápolási díjban részesül,
- vállalkozói tevékenységét szüneteltette,

kivéve ha a kisadózóként folytatott tevékenységébe tartozó munkát végez.

Ebben az esetben az adót havonta kell megfizetni a tárgyhónapot követő hó 12. napjáig, azonban az adózónak nem kell külön bevallást készítenie az egészség- és nyugdíjbiztosítási szervek felé. Ezen felül éves bevallást is csak abban az esetben kell készíteni, ha keletkezett 40 százalékos adózási kötelezettsége, ellenkező esetben

elegendő a következő év februárjáig nyilatkozatot tennie a bevételeiről.

A nyilvántartás vezetési kötelezettség ebben az esetben is kevesebb adminisztrációs teherrel jár. A kisadózó vállalkozásnak bevételi nyilvántartást kell vezetni, amelyet már abban az esetben teljesítettnek kell tekinteni, ha az általa kiállított nyugtákat, számlákat teljes körűen megőrzi akkor, ha ezekből a bevétel megszerzésének időpontja hitelesen megállapítható. A kisadózónak az általa kiállított számlán kötelező feltüntetnie a „Kisadózó” megjelölést.